

Yttrande till Inriktningsärendet 2026-2028

Natur- och stadsmiljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndspecifik omvärldsanalys	3
Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i Inriktningsärendet.....	5
Ekologisk hållbarhet.....	6
Investeringar.....	7
Lokalresursplan.....	7
Eventuella förslag till ändrade taxor och avgifter	7

Bilagor

Bilaga 1 – Excel, yttrande Inriktningsärendet 2026–2028

Bilaga 2 – objektlista yttrande Inriktningsärendet 2026–2028

Sammanfattning

Möjligheten för natur- och stadsmiljönämnden att bibehålla en välfungerande stadsmiljö påverkas av utfallet av pågående upphandlingar av bland annat beläggningsarbete, drift och underhåll av offentlig gatubelysning och parkskötsel. Samtidigt påverkas nämndens ekonomi av indexjusteringar i samtliga avtal. Digitalisering och automatisering blir allt viktigare för att effektivisera processer och optimera resurser.

I Inriktningsärendet 2026–2028 för Huddinge kommun föreslås justeringar av nämndens driftbudget. Den totala ramhöjningen föreslås till 6,8 mnkr, medan investeringsbudgeten föreslås uppgå till 103,9 mnkr 2026.

Nämnden redovisar nedan vilka konsekvenser föreslagen ekonomisk driftram och investeringsram får för verksamheten.

Nämndspecifik omvärldsanalys

Under de senaste åren har nämnden genomfört förbättringar för att förbättra kommunens fysiska miljö, inklusive riktade insatser i kommunens socioekonomiskt utsatta områden. Investeringar har gjorts i form av klimatanpassningsåtgärder, trivsel- och trygghetsskapande insatser och ökad digitalisering. Samtidigt har nämnden effektiviserat drift och underhåll genom förbättrade avtalsstrukturer och uppföljningssystem.

Idag står nämnden inför både möjligheter och utmaningar. Utfallet av pågående upphandlingar av bland annat beläggningsarbete, drift och underhåll av offentlig gatubelysning och parkskötsel är avgörande för att bibehålla en välfungerande stadsmiljö. Samtidigt påverkas ekonomin av indexjusteringar i samtliga avtal. Digitalisering och automatisering blir allt viktigare för att effektivisera processer och optimera resurser.

Intresset för Huddinges natur är stort hos kommunens invånare och besökare. Detta ställer krav på skötsel av naturreservaten såsom regelbunden tillsyn och kontroll av friluftsanläggningar och skötsel av leder. Det är också viktigt att hålla reservaten rena och fria från skräp och dumpat avfall. Skapandet och återskapandet av våtmarker samt markering av naturreservatsgränser är också fortsatt viktiga insatser. Behovet av att bekämpa invasiva arter ökar stadigt, samtidigt som det statliga stöd som har funnits för att bedriva detta arbete har försvunnit. Den 20 juni 2025 röstade EU igenom ett förslag om att lägga ytterligare 26 arter till EU:s förteckning över invasiva främmande arter. En av de arter som lades till på listan över invasiva arter är parkslide som finns på många ställen i Huddinge. Naturvårdsverket kommer att utreda och ta fram så kallade hanteringsprogram som ska utgöra riktlinjer för den långsiktiga hanteringen av arterna.

Ny lagstiftning om insamling av förpackningsavfall från 1 januari 2026 och fastighetsnära insamling från 1 januari 2027

Från och med den 1 januari 2026 träder nya nationella krav i kraft enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen). Enligt denna ska kommunen samla in utsorterat förpackningsavfall av glas, metall, papper och plast på torg och i parker. Kommunen ska även samla in plastförpackningar på andra populära platser där det uppstår betydande mängder avfall.

Enligt förpackningsförordningen ska kommunen överlämna insamlat förpackningsavfall till godkända producentansvarsorganisationer. Överlämnandet ska ske på omlastningsstationer som kommunen tillhandahåller eller på annan plats efter överenskommelse med producentansvarsorganisationerna. Kommunen ska tillhandahålla de omlastningsstationer som behövs för att överlämna förpackningsavfallet till producentansvarsorganisationerna.

Den nya lagstiftningen kommer att medföra både nya investerings- och driftkostnader för kommunen, exempelvis kopplat till inköp och utplacering av samlingskärl, anpassningar av logistik och drift, samt ökade administrativa kostnader för uppföljning och rapportering.

Det är dock i nuläget för tidigt att bedöma omfattningen av dessa kostnader, då det bland annat beror på ersättningsnivåer från producentansvarsorganisationerna och hur omfattande insamlingen behöver bli på lokal nivå och var överlämningen kommer att ske. Nämnden kommer under 2026 att följa kostnaderna för detta.

Från och med den 1 januari 2027 ska alla hushållsförpackningar, enligt den nya förpackningsförordningen, sorteras och lämnas i nära anslutning till hushållet. Denna insamling sköts av SRV Återvinning AB (SRV), kommunens delägda avfallsbolag. Kommunen ska bistå SRV i planering och strategiskt arbete kring införandet.

Ekonomiska förutsättningar

Nämnden har en driftbudget på 261,4 mnkr. Nämndens totala budgeterade kostnader 2025 uppgår till 283,5 mnkr. 21,9 mnkr av dessa täcks av intäkter från bland annat ansökan om tillfällig trafikanordningsplan och schakttillstånd, markhyror, försäkringsersättningar, virkesförsäljning, och bidrag från Energimyndigheten. Resterande, det vill säga 261,6 mnkr finansieras via skattemedel.

Av nämndens budgetram används 125,8 mnkr för köp av verksamhet från externa leverantörer. Priserna påverkas av marknaden men också av ambitionsnivåer i upphandlingar. De flesta avtal räknas upp årligen utifrån olika index.

30 procent (80,7 mnkr) av nämndens budget används till kapitaltjänstkostnader¹, 40,4 mnkr till personalkostnader, 11,9 mnkr till lokalrelaterade kostnader och 22,3 mnkr till varor och tjänster.

I nämndens uppdrag ingår bland annat vinterväghållningsverksamhet, som har en egen budgetram på 59,5 mnkr. Av dessa består 18 mnkr av fasta kostnader, men resterande är väderberoende och är därför svårprognostiserade.

I Inriktningsärendet 2026–2028 för Huddinge kommun föreslås justeringar av natur- och stadsmiljönämndens driftbudget. Den totala ramhöjningen föreslås bli 6,8 mnkr och den totala budgetramen 268,1 mnkr. I tabellen redovisas (i mnkr) de ramhöjningar och ramminskningar som påverkar nämndens budgetram.

Utökade kapitalkostnader	8,0
Indexuppräknig av befintliga avtal	5,7
Kostnadsökningar för nya avtal	1,5
Utökad ambition sopsaltning	1,0
Volymomräkning	0,04
Drift av fastigheter	-7,1
Effektiviseringar inom parkverksamheten	-1,5
Lägre hyreskostnader	-0,7
Lägre PO-avgifter	-0,2
Totalt	6,8

Budgeten föreslås alltså öka med 8,0 mnkr för utökade kapitalkostnader, med 5,7 mnkr för indexuppräknig av befintliga avtal, med 1,5 mnkr för högre kostnader för nya avtal som nämnden behöver teckna, samt med 1,0 mnkr för utökad ambitionsnivå för sopsaltning. Det senare har koppling till att nämnden i Mål och budget 2025-2027 fått i uppdrag att utreda vilka ytterligare gång- och cykelvägar som är mest lämpliga för sopsaltning. Utredningen som har genomförts visar att kostnaden för sopsaltning på de ytterligare gång- och cykelvägar som föreslås ryms inom satsningen. I Inriktningsärendet står att nämnden erhåller 7,2 mnkr som priskompensation. De 7,2 är en sammanräkning av de 1,5 mnkr som nämnden erhåller för högre kostnader för nya avtal och de 5,7 mnkr som föreslås som indexuppräknig. För volymomräkning till följd av befolkningsändringar föreslås nämnden få 42 tkr.

Nämndens budget föreslås minska med 7,1 mnkr till följd av att driften av fastigheter övergår till kommunstyrelsen, med 0,7 mnkr till följd av att nämndens hyreskostnader har minskat eftersom socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden numera är med och delar på hyran för lokalerna i Novum, samt med 0,2 mnkr till följd av lägre PO-avgifter².

Genom den omorganisation som nämnden genomförde inom parkverksamheten under 2025 förväntas nämnden kunna effektivisera med 1,5 mnkr. Budgeten minskar därför med motsvarande belopp. Nämnden erhåller ingen kompensation för löneuppräknig men räknar med att kunna hantera dessa inom befintlig budgetram.

Enligt Mål och budget 2025-2027 och Inriktningsärendet 2026-2028 erhåller nämnden medel för att genomföra

¹ Nämnden blir, enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper, kompenserade för kapitaltjänstkostnader för de insatser som avser investeringar i gator och vägar samt lantegendomar.

² Personalomkostnadspålägg.

åtgärder i dämnet i Trehörningen. Planen är att upphäva vattendomen 2025, projektera 2026 och genomföra 2027. I och med att ansvaret för miljöstrategiska åtgärder ligger på kommunstyrelsen bör dessa medel tillfalla kommunstyrelsen. Det belopp, 1 mnkr, natur- och stadsmiljönämnden erhöll 2025 föreslås i samband med kommunens delårsrapport per den 31 augusti överflyttas till kommunstyrelsen.

Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i Inriktningsärendet

Nya avtal

Under 2025 genomförs ett flertal nya upphandlingar. Resultatet av genomförda upphandlingar kommer att påverka nämndens kostnader från år 2026 och framåt. Upphandlingarna omfattar drift och underhåll av offentlig belysning, mark- och gatubeläggningar, parkskötsel, trädvård, hyra och service av offentliga toaletter samt bekämpning av invasiva arter. Dessa tjänster utgör grunden för en trygg, säker och attraktiv utemiljö i kommunen.

Faktorer som driver kostnadsökningen är den allmänna kostnadsutvecklingen, inklusive ökade priser på material, maskiner och arbetskraft, samt miljökrav och hållbarhetsaspekter i upphandlingarna. Där ställs bland annat krav på fossilfria transporter, ekologiska produkter och biologisk mångfald. Det är även begränsad tillgång till vissa material och miljövänliga produkter och det är färre anbudsgivare inom områdena trädgårdsskötsel, belysning och bekämpning av invasiva arter. Generellt ser nämnden också en ökad konkurrens om kvalificerade leverantörer.

I Inriktningsärendet 2026–2028 tilldelas nämnden en priskompensation om 1,5 mnkr för de nya upphandlingar som genomförs under 2025. Priskompensationen kan vara otillräcklig i förhållande till de kostnadsökningar som väntas, vilket också uppmärksammas i Inriktningsärendet. Nämnden föreslår att kommunfullmäktige även avsätter 3,5 mnkr i reserverade medel.

Tillkommande kostnader för Region Stockholms driftåtgärder på pendeltågstationer

Region Stockholm och AB Stockholm Trafik har påbörjat ett arbete med att se över de driftavtal som rör pendeltågsstationerna i länet. Dessa avtal, som i flera fall härstammar från 1980-talet, reglerar ansvarsfördelningen kring drift, underhåll, markanvändning och kostnader. Regionens ambition är att ta fram ett mer enhetligt avtal som omfattar samtliga berörda kommuner.

Huddinge kommun har tidigare ingått flera avtal med SJ och SL som tidigare ansvarade för pendeltågstationerna. Dessa avtal har övergått från SJ och SL till Region Stockholm. Avtalen har främst hanterats av den tidigare tekniska nämnden och gatukontoret och innehåller relativt detaljerade bestämmelser om ansvarsfördelning och kostnadsprinciper.

Under en längre tid har Region Stockholm och AB Stockholm Trafik inte vidarefakturerat några kostnader till kommunen. Nu har AB Stockholm Trafik fakturerat Huddinge kommun totalt 3,3 mnkr avseende 2023 och 2024. Det är oklart vilka kostnader som kommer att uppstå för 2025 och framåt.

Indexuppräknings befintliga avtal

Alla nämndens befintliga avtal (som inte upphandlas på nytt under 2025, inkl. avtal med Stockholm Vatten AB 12%, kommer att indexregleras under de närmaste åren. Nämndens avtalskostnader påverkas av flera olika prisindex och förvaltningens uppskattning är att kostnaderna i genomsnitt kommer att öka med tre procent, vilket motsvarar 6,0 mnkr 2026, 7,0 mnkr 2027 och 8,0 mnkr 2028. Nämnden kompenseras enligt Inriktningsärendet med 5,7 mnkr för indexuppräknings.

Nya parker, lekplatser, gator och gång- och cykelvägar

Under åren 2026–2028 kommer nämnden att ta över driftansvaret för flera parker, grönytor, lekplatser och

gång- och cykelvägar samt för ny belysning, se bifogad objektslista. År 2026 förväntas ramen behöva utökas med 2,0 mnkr, 2027 med 0,7 mnkr och 2028 med 1,2 mnkr utifrån nuvarande skötselnivåer. I Inriktningsärendet 2026–2028 tilldelas inte nämnden någon utökning eftersom detta i stället ska beredas under höstens budgetprocess.

Höjd elnätsavgift från januari 2025

Vattenfall Eldistribution AB genomförde en femtonprocentig höjning av elnätsavgiften den 1 januari 2025. Information om höjningen kom när Mål och budget 2025–2027 redan var beslutad. Höjningen 2025 innebär ett behov av en ramökning med 0,6 mnkr. En eventuell höjning för 2026 är inte inräknad i detta belopp.

Effektiviseringsåtgärd genom organisatorisk omställning

Nämnden har inom ramen för pågående omorganisationsarbete inom förvaltningens stadsmiljöavdelning identifierat och genomfört åtgärder som leder till en mer ändamålsenlig resursanvändning. Detta möjliggör en minskning av nämndens budgetram med 1,5 mnkr från och med 2026.

Ekologisk hållbarhet

Revidering av lokala åtgärdsplaner för Orlången och Trehörningen (2026–2027)

De lokala åtgärdsplanerna för Orlången och Trehörningen antogs av kommunfullmäktige 2015 och sträckte sig ursprungligen till 2021 men har förlängts till och med 2027. Det finns ett behov av att under 2026 påbörja en revidering av planerna utifrån nuvarande förutsättningar då bedömningen är att uppsatta mål inte kommer att nås. Arbetet framåt består i att göra nya beräkningar av hur mycket fosforbelastningen behöver minska, ta fram förslag på nya åtgärder, reda ut vilka som ansvarar för åtgärderna och förankra åtgärderna. Att revidera de två åtgärdsplanerna parallellt ger samordningsvinster. För detta arbete ser nämnden behov av att ta in konsultstöd till en kostnad av 1,2 mnkr, varav 0,5 mnkr 2026.

Nämnden föreslår att kommunfullmäktige avsätter 0,5 mnkr 2026 och 0,7 mnkr 2027, som en tillfällig satsning, från de reserverade medlen som enligt Inriktningsärendet finns för insatser inom ekologisk hållbarhet.

Lövskogsskötsel

För årlig lövskogsskötsel i syfte att öppna upp och tillgängliggöra skogslandskapen i reservaten ser nämnden ett behov av en ramökning med 1,4 mnkr. Nämnden har tidigare använt investeringsmedel för detta arbete men i samband med aktivering av investeringen 2024 fattade förvaltningen i samråd med ekonomiavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning beslut om att detta i stället ska hanteras inom driftbudgeten. Därför föreslår nämnden att kommunfullmäktige avsätter 1,4 mnkr från de reserverade medlen som enligt Inriktningsärendet finns för insatser inom ekologisk hållbarhet.

Övrigt inom naturvårdsområdet

Inom naturvårdsområdet har ökningen av olika tillståndsavgifter och årsavgifter till vägsamfällighetsföreningar med mera ökat och uppgår nu till 0,6 mnkr. För att hantera dessa kostnader behöver nämnden idag använda medel från budgeten för naturvårdande insatser. I och med att behovet av budgetmedel för naturvårdande insatser är stort ser nämnden ett behov av en utökad ram på 0,6 mnkr för att kunna hantera dessa avgifter.

Nämnden föreslår att kommunfullmäktige avsätter 0,6 mnkr från de reserverade medlen som enligt Inriktningsärendet finns för insatser inom ekologisk hållbarhet.

Investeringar

Nämnden är medveten om att Huddinge kommun står inför stora investeringsbehov de kommande åren. I inriktningsärendet föreslås nämnden år 2026 få 103,9 mnkr, vilket är 26,2 mnkr lägre än vad nämnden ser behov av. Även för efterföljande år i planeringsperioden föreslås nämnden tilldelas en lägre investeringsram än vad som behövs. Detta innebär att relativt omfattande nedprioriteringar behöver göras. I praktiken innebär det enbart att kostnaden skjuts på framtiden. Inverkan på kort sikt är hanterbar, men kan i flera fall på längre sikt få negativa konsekvenser. Ett exempel på detta är gatubeläggning. Kommunens gator har i nuläget en relativt god standard, men om investeringstakten sänks över en längre tidsperiod så kan det leda till att mer omfattande åtgärder behöver vidtas över tid.

Lokalresursplan

Nämnden har inga planerade uppdrag eller förstudier för 2026.

Eventuella förslag till ändrade taxor och avgifter

Nämnden föreslår inga förändringar av taxor och avgifter.